

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Riva Szápáry. Adria-palota.

Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:

Égész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hóra . . . 2 kor.

Egyes szám ára 8 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 30 fillér. —

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hírek. —

A politikai helyzet.

Szünet a politikában.

Budapest, aug. 12. A politikai helyzetben most előreláthatólag szünet lesz egész augusztus 20-áig. Addig sem a koalíció, sem a szabadelvű párt körében nem várható nevezetesebb esemény. A szabadelvű párt nagy érdeklődéssel várt konferenciáját meg fogja előzni a párt intézőbizottságának ülése, amely e hó 21-én vagy 22-én lesz.

Pásztorlevél a válság ügyében.

Budapest, aug. 12. *Drssewffy* Sándor csanádi püspök pásztorlevelet adott ki, amelyben felhívja a papságot, hogy támogassa a válság megszüntetését célzó nagy munkában a királyt és az államférfiakat.

Megsemmisített határozat.

Budapest, aug. 12. Ügyvédi körökben nagy meglepetést kelt *Lányi* Bertalan igazságügyi miniszter leirata, melylyel az aradi ügyvédi kamara határozatát megsemmisíti.

„A TENGERPART” TÁRCZÁJA.

A modorosság.

Irta: *Zöldi Márton.*

Metternich herceg szerint a legcsiszoltabb orosz is magában hord egy rabiátus tatárt s ha az orosz ingereljük, nyomban a benne rejlő tatár néz velünk farkasszemet. Ugyanez áll minden színészre nézve, természetesen azzal a különbséggel, hogy az előadó-művészet felkentjei nem tatárokkal, hanem apró „Delobelle”-ekkel szaturálva járnak közöttünk. Ki ne ismerné *Delobelle*-t, *Daudet* ez utólcélhatetlen művészettel megrajzolt színészalakját, a modorosság é remek prototípusát, kinek minden gondolata, érzése, szívdobbanása hatásra számító külsőség, ki neje temetésén, midőn a legigazabb fájdalom hasogatja érzékében nem szegény keblét, még akkor is időt szerez, hogy e drámai jelenethez méltó pozitívumról gondoskodjék.

Nálunk ez alakot a szinpadon *Szigeti József* mutatta be, oly hatalmas és humorból duzzadó szerepet teremtve belőle, mely kedélyünk minden parányát elejétől végig művészi gyönyörűségekben ringatta. És minde mellett kénytelenek vagyunk bevallani, hogy maga szinpadunk régi titánja sem volt minden modorosságtól az életben. Ő például nagy intelligenciája mellett szerette az egyszerű parasztészjárásu embert affektálni és e modort *Tóth Vilmos* volt belügyminiszterrel szemben is igen klasszikusan tudta érvényesíteni. Vannak akék reparálgatta akkoriban a nemzeti színház akkori pénzügyi és *Tóth Vilmos* belügyminiszter

Az orosz forrongás.

Katonai uralom Lodzban.

Varsó, aug. 12. A katonaság bekerített körülbelül ezer szocialistát, akik a Lodz melletti erdőben gyűlést tartottak, és majdnem valamennyit elfogta. Lodz katonai parancsnoka a polgármestert és a rendőrfőnököt a katonai hatóságokkal szemben tanusított engedetlenségükért nyolcz napi elzárásra ítélte.

Sztrájkolók és katonák harcsa.

Viborg, aug. 12. A sztrájk következtében nagy zavargások vannak napirnden. A koonsi erőd parancsnoka egy kiáltványban közhírré tette, hogy a hatóságokkal szemben tanusított bármily ellenállást fegyveres erővel fog elnyomni. A munkások kedden a dragonyosokat követ dobálták meg. Egy dragonyos a tömeg közé lőtt s egy férfit megölt és több asszonyt megsebesített. Tegnap este a sztrájkolók a katonaságot, mely egy gyűlést akart feloszlatni, revolverlövésekkel fogadták.

A háboru.

A japánok Szahalin szigetén.

London, aug. 12. Tokióból táviratozzák: *Kataoka* tengernagy jelenti, hogy

azt találta megközkéztatni, hogy a nemzeti színház művészeinek fizetése egy kissé túlságos, mert hát némelyiké nagyobb a miniszteri tanácsosénál, sokaké egyenlő az államtitkáréval, sőt — horribile dictu! — olyan is van, mely megközelíteni iparkodik a miniszterét, holott ezeknek az uraknak mennyi tömörkedet kell tanulni, küzdeni, taktikázni és ami a fő, mennyi ideig kell várni és imádkozni, hogy elődjük kegyvesztett vagy nyugdíjazott legyen.

Szigeti József az ő modorával ilyenkép válaszolt:

— Már kérem, én csak amondó vagyok, hogy a mi színházunknál iskolavégzett, okleveles ember a kórusban is akad, van vagy három-négy színműirónk; ha jól megszorítjuk, államtitkárnak vagy miniszternek való talentum is találkozik itten. De már arra a fejemet teszem, hogy az összes minisztériumokban egy se tudná elcsinálni a „Vén bakancsos”-ban a „Friczi”-t, pedig nem is nehéz szerep.

Persze, *Szigeti Ferenc*nek még modorosságán is zsenialitás csillogott keresztül.

És itt sietünk egy distinkcióval. A valódi művész, az Isten kegyelméből való színész csak az életben lehet modoros, a szinpadon soha. Ott, hol lelke szárnyakra kap, hol tehetsége a génuszszal ölelkezik, hol művészi egyénisége, temperamentuma önállóan iparkodik érvényesülni, ott a művész megszabadul a modorosság tehetségnyűgző bilincseitől és mint a rut megszokás által reá aggatott sallangot, szenvedélyesen eldobja magától.

Mert a modorosság semmi egyéb, mint a tehetetlenség elpalástolására szolgáló formulák sokasága és így a modorosság épp oly sok-

a japánok Szahalin szigetén egy *Korzakovszk*tól husz mérföldnyire nyugatra eső orosz hadállást a szárazföldről és a tengerről egyidejűleg támadtak meg. Két órai ágyuzás után a százhuszonhárom emberből álló orosz helyőrség megadta magát. Nioro mellett is megadta magát 118 orosz tiszt és közkatona.

A béketárgyalás.

Páris, aug. 12. A *Petit Parisien* portsmouthi tudósítója táviratozza, hogy *Witte* orosz minisztert megkérdezték, vajjon a japánok feltételeit elfogadhatónak találja-e. *Witte* erre azt felelte, hogy ha nem találta volna azokat elfogadhatónak, akkor nem kért volna időt tanulmányozásukra. Azt hiszi, hogy azok alapján megkezdhetik a tárgyalásokat. Midőn megkérdezték, hogy mikor fog a japánoknak választ adhatni, azt mondta, hogy talán már holnap.

Tüz a vonaton.

Petrozsény, aug. 12. Ma délelőtt a Petrozsényből *Lupény* felé induló vonat egy harmadosztályu kocsijában *Szabó Mária* cselédleány egy üvegben tizenöt liter szeszt vitt magával. Az üveg véletlenül eltört és a szesz átfolyt a szomszéd fülkébe, ahol egy *Gligor Tódor* nevű

szertű, mint maga a tehetség, melynek pótlására tolakodóan jelentkezik.

Azoknak a színészeknek, kik csak szerződésükönél fogva művészek, a modor az egyetlen váruk; ez segíti őket kétes diadalokhoz és biztos kenyérhez.

Szinpadjainkon a modorosság leginkább a szavalatban jelentkezik. Csaknem félszázadon át grasszált nálunk az a kegyetlen és a németektől importált deklamáló hanghordozás, mely, mint a tő hulláma, megátalkodott egyhangúsággal hömpölyögteti habjait, míg hátán szerelem, féltés, gyűlölet, bosszu és egyéb érzés vagy szenvedély ugyanegy tempóban uszkál szín és élet nélkül. E deklamáló modor (melyet *Egressy Gábor* kottára szedett beszédnek mondott) még ma is gyakran megcsendül szinpadjainkon; az új, egészséges s a mi fő, természetes beszéled irány, mely nemzeti szinpadunkról sugárik szét, még nem tudta teljesen kirtani.

De ha a szinpadi modorosság művészi élveinket minduntalan bosszantóan csökkenti is, annál mulatságosabbak azok a modorosságok, melyet egyes színészeknél a magánéletben tapasztalunk.

Mert a modoros színész, ki a szinpadon begyakorolt témák szerint döngeti a szinfalakat, az életben sem akar banálishan gondolkodni és érzéseit közönséges ember módjára kifejezni. Anyyra hozzászokik az elnagyoláshoz, hogy az szinte második természetévé válik.

Hetényi igazgató például oly virtuozitással tudott sopánkodni, hogy aki őt hallgatta, kész volt elhinni, hogy ez a derék ember már legalább háromszor halt meg éhen családos-

utas a szesz tréjából meggyújtotta. A szétfolyt szesz nyomán a tűz átcsapott a szomszéd fülkébe is, ahol lángba borított három nő: Szabó Mária cselédleányt, Gombos Károlynét és egy uriaszonyt, akinek a nevét eddig nem sikerült megállapítani. Az asszonyoknak nem volt anyi lélekjelenlétük, hogy a vonatot megállították volna. Mintegy huszonöt lépésnyire Livazény állomás váltója előtt a vasuti kalauz észrevette, hogy a robogó vonatról leugrik egy lángban álló alak, mire megállította a vonatot. A leugrott leány Szabó Mária volt. A kalauz odaszaladt az égő leányhoz és letépte róla a ruhát, de már késő volt, mert a leány néhány perc múlva meghalt. Időközben a másik két sérült is leugrott a vonatról, ami az utasok közt nagy pánikot keltett. A zürzavarban többen megsebesültek. Gligor Tódor, a veszedelem okozója, a nagy ijedségtől epileptikus rohamokat kapott. Több vasuti kocsit porráégett. Csakhamar megérkezett a segélyvonat az orvosokkal, kik a sebesülteket beszállították a petrozsényi kórházba. A katasztréfa áldozatát, Szabó Máriát a helyszínén temetik el.

Nagy erdőégés.

Budapest, aug. 12. Ide érkezett jelentés szerint Romániában, közvetlenül a magyar határ szélén, tízezer hold erdő lángokban áll.

Olvasóink figyelmébe. Lapunk egyes példányai kaphatók az *Ivanich-féle* hírlapelárusító üzletben, *Via Riva 6. szám* és a *Corsia Dedk 34. szám* alatt levő dohánytőzsdében (a Hungária-szálló és a Csizmás-féle fióküzlet között.)

tul. Egyszer Somogy megyében néhány földbirtokossal borozva, sietett feltárni helyzetét. És ez a helyzet természetesen tele volt a nyomor minden elképzelhető és elképzelhetetlen ostorcsapásaival.

Az egyik földbirtokos megunt a mód- és végnélküli sopánkodásokat hallgatni és így vágott közbe:

— Ugyan, hagyja már el a sirást, direktor uram. A mi megyénkben bizony nem fog éhen meghalni, küldök én holnap egy három mázsás disznót. Abból csak jóllakhatik.

— Majd meglátom, mondá Hetényi, nem minden bizalmatlanság nélkül.

Fölösleges mondanunk, hogy a somogyi földbirtokos beváltá ígérte és másnap a legkövérebb ártányok egyike turta a földet az igazgató lakásának udvarán.

Egy hét múlva ismét találkoztak.

— No, direktor ur, bevált-e a küldemény?

— Megjárja, — mondá a sopánkodások nagymestere, — de az ur is olyan, mint a többi: három mázsás disznót ígér és kétszázkilenczven fontos malacot küld.

Egy másik színésznek modorává vált, hogy leghétköznapibb gondolatait is shaksperei mondásokkal fejezze ki. Azon alul nem adta. Ha például vasárnap töltött káposztát nem ehetett, kész volt Learrel felsóhajtani:

Oh nyomor! csipésed éles . . .

Ha a kellékes valami rekvizitumot nem hozott meg rendesen, othelloi szavakkal menyörgött feleje:

Eszküszöm halhatatlan lelkem üdvére,
Jobb lett volna vaknak születned,
Mint semhogy engem ingerelj!

Ha a pinczér a hitelt meghosszabbította, ellágyulva rebegette:

És Brutus derék, jó férfit.

KÜLÖNFÉLE.

A nyári hadihajóraj kikötőnkben.

Ma délelőtt 10 órakor érkezett kikötőnkbe a nyári hadihajóraj a sebenicói vizekről, ahol hosszabb gyakorlatot tartott. A hajóraj, melynek parancsnoka Ripper Gyula ellentengernagy, három hajóhadosztályból áll.

Az első hadosztály-hoz, mely közvetlenül Ripper ellentengernagy parancsnoksága alatt áll, vezérkari főnökként Raecsis fregattkapitány van beosztva. Az első hadosztályhoz tartoznak: A *Habsburg* czirkáló, egyuttal tenger-nagyi hajó, parancsnoka Dennig Henrik sorhajókapitány, tonnatartalma 8340, személyzete 709 ember; az *Arpád* czirkálóhajó, parancsnoka elbleini Müller Frigyes lovag sorhajókapitány, tonnatartalma 8340, személyzete 643 ember; a *Babenberg* czirkálóhajó, parancsnoka Praprotnik Alajos sorhajókapitány, tonnatartalma 8340, személyzete 641 ember és a *Szigetvár* torpedóczirkáló, parancsnoka wellenburgi Lanjus Agost gróf fregattkapitány, tonnatartalma 2300, személyzete 292 ember.

A második hajóhadosztályhoz, melynek parancsnoka sziemuszovai Pietruszki Miczisláv lovag ellentengernagy, vezérkari főnöke pedig kászoni és jakabfalvi László Elemér fregattkapitány, a következő hajók tartoznak: A *Monarch* partvédőhajó, parancsnoka Kohen Rikárd lovag fregattkapitány, tonnatartalma 5600, személyzete 454 ember; a *Budapest* partvédőhajó, parancsnoka Obermüller Károly fregattkapitány, tonnatartalma 5600, személyzete 434 ember és a *Kaiserin und Königin Maria Theresia* czirkálóhajó, parancsnoka baumbergi Bourignon Artur báró fregattkapitány, tonnatartalma 5200, személyzete 429 ember.

A harmadik hajóhadosztálynak parancsnoka Couarde Guidó ellentengernagy, vezérkari főnöke caligai Raisp Ervin korvettkapitány.

Vagy nézzük csak Kassayt, a népszínház e jelességeiben bővelkedő kómikusát, ki elhittette magával, hogy az ő szerepköre roppant alacsony faj, mely egy önérzetes művész becsületét semmiképp sem elgitheti ki. Kárpótlás-kép tehát azon igyekszik, hogy legalább az életben játszhasza a tragikus. Világyűlöletet hirdető arczczal, Napoleonszerűen összeszorított ajkkal jár-kél a város utcáin és csak néha áll meg, mint a kétségbeesés néma szobra, egy-egy antikvárius bolt előtt. Otthon Schopenhauert és Leopardit olvassa, Byron nem elég pesszimista neki.

— Játsszik-e ma, Kassay ur? — kérdi tőle egyszer egyik ismerőse.

— Nem, — válaszol művésznök vigasztalan tekintettel, — én ma csak fellepek.

De a modorosságának egy különös neme akkor harapódzott el ijesztő mértékben, mikor a népszínmű virágzásnak indult. Az olcsó dicsőség — a színészek aranyhegye — mindenkit arra csábított, hogy parasztszínész legyen. A borjuszájú ingujj s a lobogó gatyaszár kultuszának azonban megvolt az az árnyékdoldala, hogy a színészek egy java része elparlagiasodott és oly tempókhöz szokott, hogy határozottan élvezhetetlenné vált más darabokban.

Hubay például egy előkelő lovagot játszott s minthogy a sugót nem hallotta, hasból ilyen kacskaringósan extemporizált:

— Kedves grófnő, kutya logyek, ha nem állok kötélnek . . .

A derék Halmi ezt az irányt remekül tudta szatirizálni. Ráfogta Réthy bácsira, hogy ez a vidéken valahol Horációt játszotta a Hamletben és az első felvonásban kurtaszáru pipával a foga között, így szólította meg a kedélybeteg dán királyfit:

— Szervusz, Hamlet ecsém. Hát izé . . .

Ehhez a torpedóhajóhadosztályhoz a következő hajók, illetőleg torpedónaszádok tartoznak: A *Zenta* czirkálóhajó, parancsnoka Kosarek Gusztáv fregattkapitány, tonnatartalma 2300, személyzete 273 ember; a *Satellit* torpedóadászhajó, parancsnoka Leitgeb Imre lovag korvettkapitány, tonnatartalma 540, személyzete 81 ember; a *Komet* torpedóadászhajó, parancsnoka Winterhalter Tivadar lovag korvettkapitány, tonnatartalma 360, személyzete 62 ember, továbbá a *Boa* és *Cobra* elsőosztályu, valamint a XXVI., XXVII., XXX., XXXII., XXXIII., XXXVI. és XXXVII. másodosztályu torpedónaszádok.

A révhatóság részéről a hajórajt a szabadságon levő Roediger Ernő révkapitány helyett Sablich Modeszt révbiztos fogadta, aki diszcsolnakon a *Habsburg* tenger-nagyi hajóra ment.

A hajóraj első és második hadosztálya a Mária Terézia-móló tengerfelőli része előtt vetett horgonyt, míg a harmadik hadosztály a belső kikötőben kötött ki, még pedig a *Satellit* és *Komet* az Adamich-móló közelében, a torpedónaszádok pedig a Mária Terézia-mólón, a Lazarus-féle gyártól nem messze.

Ripper Gyula ellentengernagy déltájban megtette a szokásos látogatásokat a kormányzósnál, ahol Kankovszky Ferencz miniszteri osztálytanácsos fogadta, a m. kir. tengerészeti hatóságnál, a hol Roediger révkapitány távolléte miatt névjegyet adta le és végül Vio Ferencz dr. polgármesternél. A tenger-nagy azután a császári és királyi haditengerészeti akadémia parancsnokát látogatta meg.

A hajóraj ma és holnap fog kikötőnkben maradni.

— **Kinevezés.** A hivatalos lap jelentése szerint a kereskedelemügyi miniszter Pázmány Jenő drt, a fiumei tengerészeti hivatal statisztikai osztályának főnökét, a IX. fizetési osztályba főtisztá nevezte ki.

azt hallottam, hogy az apád lelke fölvetette magát a ragyás sziklánál.

Ez a ragyás szikla tudvalevőleg a Vén bakancsos-ban játszik szerepet és így szakasztottan Réthyre vallott.

De Halmi tréfaiban még tovább ment és egyszer az udvaron egész komolyan felszólította Réthy bácsit, hogy játsza el vele vendégszerepelve Petur bánt, mert ő maga Bánkkal akar megmérkőzni.

— Nem nekem való az, szógám, — szabadkozik Réthy, — Tiborcztot csak elmotyogom valahogy, de már Peturt nem tudnám.

— Ne féljen semmit, bátya, átírtam én azt egészen a maga szája ize szerint. Ime egy mutató belőle. És ezzel elkezdte hangosan szavalni Réthy csikós dialektusával és elparasztosított szöveggel a második felvonásbeli jelenést, midőn Petur ragyogó forradalmi ékes-szóalással Bánkot kapacitálni igyekszik az összeesküvésre:

Meráni vászonceléd nem kell itt soha.

Zsidó, jakhecz, héber, jordán,

Makkabeus, nekem, mihelyt feje

Bubján korona van, mindegy,

Mert szent előttem a királyom,

De már annak a vászoncelédnek

Szubordinációval sehogy se tartozom.

Hej, mikor Pozsonyban kirakták

A sok bankót és karbunkulust,

Thuringiának táva maradt a szája;

Hogy állt ottan Andris, hátul egy

Sarokban — Andris, a magyar király . . .

Pirulva rágtá bajszát a magyar s te Bánk

A subáját rángattad, hogy lépjen előre.

Honnan a fityfingós fityfenéből

Került az a tömérdek aprópénz? He?

Bánk! nem felelsz? — Befagyott tán a szád?

Tovább nem folytathatta, mert Réthy

olyanforma mozdulatot tett, mintha makrapipá-

ját akarná a parodizáló fejéhez vágni és Halmi

jónak látta elmenekülni.

Görög hadihajó Fiumében. A *Nauarchos Miaulis* görög hadihajó, a mely tegnapelőtt Pólába érkezett és — mint megírtuk — onnan Triesztbe megy, értesülésünk szerint a jövő hét folyamán kikötőnk is meg fogja látogatni.

Hajók forgalma. Ma a következő hajók érkeztek kikötőnkbe: A *Brindisi* olasz gőzös Anconából különféle árukkal; a *Vesta* Lloyd-gőzös Szmirnából 14 utassal és különféle árukkal s a *Zrinyi* Adria-gőzös Marseilleből különféle árukkal. A *Brindisi* olasz hajó ma a bergudi dokkba ment.

Duna-szivarka. A magyar királyi dohányjövédéki központi igazgatóság által forgalomba bocsátott *Duna*-szivarkák Fiumében még csak tegnapelőtt kerültek a trafikokban elárúsításra. Az új szivarkák tíz darabonként vannak csinos kartondobozban becsomagolva, melynek husz fillér az ára. A szivarkákat azonban darabonként is árúsítják két fillérért. A *Duna*-szivarka alakra és hosszúságra megegyezik a *Hölgy*-szivarkával, csak hogy valamivel vékonyabb annál, a szópóka pedig valamivel hosszabb, mint a dohányt tartalmazó rész. A szivarka szópókáján a magyar korona és a *Duna* szó aranynyomásban látható. Az új szivarkáról majd csak a jövőben lehet ítéletet mondani, ha a fogyasztás révén kiderül, hogy a dohányzőközönségnek megfelel-e. Eleinte, mint újdonság, természetesen nagy keresletnek örvendő.

Czápát látott. Umagóból jelentik, hogy a salvorei világítótorony őre tegnap reggel a Val di piano foknál, ötven méternyre a parttól, egy czápát vett észre, mely körülbelül három méter hosszú volt.

Kirándulások a tengeren. A Magyar-horvát tengerhajózási társaság vasárnapra, e hó 13-ára a következő tengeri kirándulásokat hirdeti:

Vegliába a Cirkvenica gőzessel, indulás d. u. 2 órakor, visszajövet Chersóból este 8 órakor. Jegy ára oda és vissza 1 korona 60 fillér személyenként. A hajón buffet-szolgálat is lesz.

Ikába és Lovranába Moschienizzeig: két járat; ezek közül az első a *Sava* gőzessel délután 2 és fél órakor, érintve odamenet Voloszkát és Abbáziát. Visszatérés Lovranából este 7 órakor és Ikából 7.15 órakor; érintve Abbáziát. A második járat a *Magyar* gőzessel délután 3 órakor közvetlenül Ika, Lovrana és Moschienizzeig, visszajövet Moschienizzeiből este 7 órakor, érintve Lovranát 7 óra 45 perczkor és Ikát 8 órakor. Jegy ára oda és vissza mindkét gőzessel bármely kikötőben 80 fillér személyenként.

Czirkveniczába és Noviba a Tátra gőzessel d. u. 3 órakor; visszajövet Noviból este 7 és fél és Czirkveniczából 8 órakor. Menetár oda és vissza 1 korona személyenként.

Abbáziába a Sirály és Volosca hajókkal felváltva d. e. 7, 8, 9, 10, 11 és déli 12 órakor, valamint délután 2, 3, 4, 5, 6, 7 és 8¹/₂ órakor. Utolsó járat Abbáziából Fiuméba este 10 órakor. Menetár oda és vissza 1 korona 20 fillér személyenként.

Portoréba és Bukkariba az Abbasia gőzessel délután 2 óra 30 perczkor, érintve odamenet és esetleg a visszatéréskor Urinj; visszajövet Bukkariból este 7 órakor. Jegy ára oda és vissza 80 fillér személyenként.

Az armada kincsei. Az angol kincskeresők régóta kutatják már a skót partok körül a spanyol armada elmerült hajóit, amelyekkel általában rengeteg kincs is merült a víz alá, kutatásaik azonban mind ez ideig eredménytelenek voltak. A kincsszomjas emberek azonban nem csüggedtek és kitartásuknak, mint azt Londonból jelentik, immár el is nyerték az első jutalmát. A napokban ugyanis megtalálták az első arany pénzdarabokat, egymás mellett feküdtek a tenger fenekén. A pénzdarabok értéke nyolcz pezeta. Ugyanezen a napon találtak még a kincskereskedők egy kő- és egy vas ágyugolyót, melyeknek átmérője 61 hüvelyk.

Tenger alatt járó hajók mentő készüléke. Egy *Ranguis* nevű touloni gépész érdekes mentőkészüléket talált föl a tenger alatt járó hajók legénysége részére. Miként a franczia újságok írják, e készülék segítségével friss levegőt lehet szivattyuzni a süllyedő hajóba és a romlott levegőt viszont el lehet vele távolítani. Ezt a műveletet a készülék a hajóba zárt legénység segítségével nélkül végzi. A hajó külső falán levő valamelyik csavart kinyitják és ehhez kapcsolják a mentőkészüléket, amely egy levegőt előállító forrással van összekötve. A megromlott levegőt másik vezetéken szivattyuzza ki a gép. Az eddigi kísérletek pompásan beváltak.

Egy pohár bor. Megírtuk lapunk tegnapelőtti számában, hogy *Stedul* György papucskereskedőnek 450 koronáját ellopták. A gyanu *Boserics* Milenára hárult, aki *Stedul* meghitta egy pohár borra. *Stedul* másnap észrevette, hogy pénze hiányzik és feljelentést tett az asszony ellen, aki Carlobagoba utazott. A rendőrség intézkedett, hogy az asszonyt ott tartóztassák le. Tegnap délután a carlobagói rendőrség táviratilag jelentette, hogy *Boserics* net letartóztatták, de a pénzt nem találták meg nála. Minthogy nem lehetett semmit rábizonyítani, ismét szabadiábra helyezték.

Meghalt a hordozóágyon. A San Sebastiano-utca 11. számú házában lakott a 64 éves *Franceschics* Antal özvegy ácsmester, aki már hosszabb idő óta vesebajban szenvedett. Tegnap este állapota annyira rosszabbodott, hogy egy szomszédasszony a mentőket értesítette. *Fellouscheg* dr. rendőrorvos két mentő kíséretében megjelent az ács lakásán és megvizsgálván a beteget, elrendelte, hogy vigyék be a kórházba. A mentők be is szállították *Franceschics*ot a kórházba, de mikor ki akarták emelni a hordozóágyból, az öreg ember már halott volt. *Bonetich* ügyeletes orvos a holttestet a cosalai temető halottaskápolnájába szállította. A halálesetről *Pellis* rendőrtiszt jegyzőkönyvet vett fel.

Az állatkinzás büntetése. *Stil* János, bécsi illetőségű 12 éves iskolásfiú tegnap reggel 8 órakor azzal mulatott, hogy az Orti-utczában egy kocsi elé fogott ló farkából szőrt tépett ki. A ló megunva a kinzást, a fiút a bal czombján megrugta. Sebét a mentőállomáson kötötték be.

Nyolcz fillér egy patkányért. A városi tanács a belügyminiszter leirata folytán a napokban egy rendeletet fog közzétenni, mely szerint minden holt patkányért nyolcz fillért fog fizetni. Az utóbbi időkben tudniillik városunkban a patkányok rendkívül elszaporodtak, úgy hogy garázdálkodásuk már valóságos csapás számba megy. Remélhetőleg ez az intézkedés a kívánt eredménnyel fog jární. A megölt patkányokat a szemétegető kemenczénél kell átadni, ahol azokat el fogják égetni.

Akik tintával öntözködnek. Tegnap délelőtt 11 óra felé az Alsó-Klotild-utczában haladó *Zala* Gina asszonyt az iskolaépület egyik ablakából leöntötték tintával, úgy hogy ruhája csupa folt lett. Az asszonynak csak az a sovány vigasztalása maradt, hogy jelentést tett a rendőrségnek. Mint-hogy ezek az esetek városunkban az utóbbi időben gyakrabban előfordultak, felhívjuk erre az illetékes körök figyelmét.

Az utlevelek postadíjai. A belügyminiszter, a hozzá intézett jelentések tolytán, sokszor tapasztalta, hogy az utlevél kiállítására jogosított hatóságok az utlevél-ügyben való levelezésnél a féltől a postadíjnak a lefizetését is követelik. Minthogy a külfölddel való forgalomban az utlevél kiállítására illetékes hatóságok több országban portómentességet élveznek, a belügyminiszter most elrendelte, hogy a féltől a postadíjakat csakis ott szedesse be a hatóság, ahol a postai küldeményekre nincs díjmentesség.

A szerkesztőség és kiadóhivatal telefon-száma: 224.

KÖZGAZDASÁG.

+ A dalmát hajósok értekezlete. Triesztben értekezletre gyűltek össze a dalmát hajósok, hogy tárgyaljanak az osztrák kormány képviselőjével a dalmát hajózás érdekében. A dalmát hajósok tudvalevőleg a kormány segítségével egy társasággá akarnak tömörülni, hogy sikeresen versenyezzenek a magyar és az olasz társaságokkal. Az új dalmát hajó-társaság alapításában a tőke egy harmadával az Osztrák Lloyd is részt akar venni, de oly módon, hogy a társaság pénz gyanánt elfogadja a Lloydnak rendelkezésére bocsátandó hajóit. A Lloyd ez által megszabadulna a rá nézve terhes és költséges dalmát szolgálatról, az új társaság pedig olcsóbb adminisztrációval jóvedelmesebbé tenné az üzletet. Meglehet, hogy beválik a számítás, de minden-esetre fontos, hogy a magyar verseny annál erősebb legyen a dalmát vizeken, mert ez nekünk elsőrangú, kiváló érdekünk.

+ Hajózás a Levantéra. Az Osztrák Lloyd gőzhajózási társaság körözvényt adott ki, mely szerint a társaság bizonyos feltételek alatt saját gőzöseivel Alexandria hajó-födélzettől Kairó állomásig szállítandó áruk továbbítását fix illetékek mellett átveszi, ha az illető küldeményeknek Triesztből való elhajózása előtt ez iránt az Osztrák Lloydhoz ajánlat érkezik. Eziránti közelebbi felvilágosításokat az Osztrák Lloyd kereskedelmi igazgatósága ad Triesztben.

Idegenforgalom Fiumében.

Ma érkezett idegenek:

De la Ville szálloda. Dumbovics Anna Zágráb. — Stomath G., Polgár F. dr. Budapest. — Binder O. Brünn. — Andrej M. Zágráb. — Zupan M. Póla. — Berxer Károly Bécs. — Glavina A., Eloresen J. Románia. — Asterovits István Antalfalva. — Kurd S. Kecskemét. — Munzath R. Bécs.

Quarnero szálloda. Damadaski J. Zágráb. — Sebilos L. Trieszt. — Beranek H. Gloggnitz. — Moravec J. Prága. — Valerin R. Bukarest. — Reichard A. Drezda. — Lederer Fiume. — Zamarin R. Pirano. — Itlasek F. Csehország. — Dunda R. Trieszt.

Hungária szálloda. Selli H. Aquila. — Sokol F. Leitmeritz. — Simonovics J. Djakovár. — Detrovics A. Eger. — Stengl K. Miskolcz. — Rosenfeld J. Bécs. — Seitzel Géza Orsovár.

Kikötőnk forgalma.

Erkezett:

Augusztus 10-én.
Zrinyi, magyar lobogó alatt, tonnatartalma 904, kapitány Descovich, Valenciába.

Indult:

Augusztus 10-én.
Alfio, olasz lobogó alatt, tonnatartalma 2301, kapitány Baratta, Velenczébe.

Adria

magyar királyi tengerhajózási részvény-társaság tengeri forgalma.

Erkezett:

Árpád augusztus 11-én Genovába Nizzából.
Jókai augusztus 12-én Velenczébe Triesztből.
Mátyás király augusztus 11-én Marseilleba Valenciából.
Lederer Sándor augusztus 11-én Marseilleba Fiuméből.
Rákóczi augusztus 11-én Nápolyba Messinából.
Szell Kálmán augusztus 11-én Messinába Car-diffból.
Szent László augusztus 12-én Triesztbe Fiuméből.
Zrinyi augusztus 12-én Fiuméba Valenciából.

Indult:

Andrássy augusztus 11-én Messinából Cataniába.
Kassa augusztus 11-én Cataniából Reggiobe.
Szápáry augusztus 11-én Bariból Velenczébe.
Szent László augusztus 11-én Fiuméből Triesztbe.
Tisza augusztus 11-én Cataniából Triesztbe.

Főszerkesztő:

Szemerjai Kovács Zoltán.

Felelős szerkesztő:

Murai Jenő.

Kiadótulajdonos:

„Unio” könyvnyomdai műintézet.

LEOPOLD GYULA Hirdetési Irodája által. Budapest, Erzsébet-körút 64. Szakavatottági Postaszáma

MINDEN HÖLGY ELŐNYE

olcsón és a mellett még divatosan és elegánsan ruházkodni.

Saját érdekében

kérje ezért díjtartalmu **mintegyötteményünket**, melyet megkötés végett ingyen és bérmentve küld a

WIENER MODEN UNION

Bécs, I., Schottenring 10

VÉRSEGENYSÉG, ÉTVÁGYTALANSÁG, IDEGESÉG gyógyítására és gyenge szervezetek erősítésére a leghatásosabb készítmény.

KRIEGER-féle TOKAJI CHINA-VASBOR.

Valódi tokaji borból készült, tehát nem tévesztendő össze más készítménnyel. Rendkívül kellemes ízű, erősíti, tisztítja a vért.

Kis üveg ára 3-20 kor. Nagy üveg 6 kor. - Kapható gyógyszárakban.

Postán küldi: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR**, Budapest, Mátyás-tér.

SZIMON ISTVAN FÉLE GYÓGYEREJŰ **SÓS-BORSZESZ**

MINDENÜTT KAPHATÓ

Szőnyegeket takarót függönyök csipkefüggönyök

S. SCHEIN os. és újr. údv. száma.

WIEN, I., Bauernmarkt 12.

Díjtartalmú képek

ARJEGYZÉK ingyen és bérmentve.

Ön nagyon idősnek látszik! Fesse haját a **CZERNY-féle Tanningene** HAJFESTŐ-SZERREL

PLATSCHEK VILMOS

elismert legolcsóbb, legszolidabb

FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruház

Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

"SMITH PREMIER" képviselők kerestettek.

SMITH PREMIER N° 5

képes arjegyzék ingyen.

A VILÁG LEGJOBB IRÓGÉPE.

GRAND PRIX PARIS 1900 BUDAPEST ANDRÁSSY-ÚTJA

Pattanás, kiütés, szeplő, májfolt, sőt ráncok is eltűnnek az arczóról a valódi angol

BALASSA FÉLE UGORKATE használata által.

Egy üveg ára 2 korona.

Hozzá ugorkaszappan 1 k, púder 1-20, K.

Főszékhely: **BALASSA KORNÉL** gyógyszerár Bpest-Erzsébetfalva.

KATZER részv. társaság megóvó-intézet az első és legnagyobb 1/4 millió részvény-tőke.

Budapest, Ó-utca 42, 44 (saját ház), 45, 46, és Új-utca 43.

Katzer szörmeárú az egész világon el vannak terjedve és elsőrangúak.

KISS SZERENCSEJE NAGY

VÁSÁROLJON CSAK KISS-FÉLE

SZERENCSE-SORSJEGYET

KISS KÁROLY és TÁRSA

BUDAPEST, ERZSÉBET-KÖRÚT 19

A MÁLNÁSI SICULIA GYÓGYFORRÁS

szakvélemény.

kiáló összetételű égvényes sós savanyúvíz, amely tapasztalatom szerint megbízható gyógyhatással bír a légzőszervek, valamint a gyomor és bélszatórna hurutos bántalmainál, ugyancsak a húgy és ivarszervek hurutos és vérpangásos bántalmainál is. Jó hatást gyakorol továbbá a belek atóniája és a hasi vérbőségből eredő májbajok ellen. A „Siculia“-forrás beisó használatának furdással való egyesítése oszlato hatást fejt ki a női medence szervek idült izmádmányainál. A tüdőgümőkör kezdetleges eseteiben, valamint a gümös-görvényes nyírkmirigy daganatok ellen jó sikerrel alkalmazható. Célyszerű segédeszköz képez az elhízás és idült közvény gyógyításában is. Ezen sokoldalú használhatóságánál fogva méltán számot tarthat az orvosok figyelmére

Budapest, 1905. január 8.

Dr. Korányi Frigyes, egyetemi tanár, főorvosi tag, a M. Tud. Akad. tagja. stb. stb.

Szállítók a készítő tulajdonos „SICULIA“ természetes szénavegyületű gyár. t. MÁLNÁSFÖRDÖN Háromszék vá. Cím: SICULIA, Málnásfürdő. Főraktárak Budapesten: IV., Múzeum-körút 7., és minden nagyobb városban.

Kérjük a SICULIA névre figyelni!!!

Szénágy szab. Árpád

RAJZ-ESZKÖZ az összes közép-iskolákban a legjobban bevált

MAGYAR KÖRZÖ

MINDENÜTT KAPHATÓ.

Varieté a Susák-szállóban.

Naponta nagy előadások válogatott művészek által.

Waldeg Malvina

Burg Róza és Henrik

Rositta Róza

Bedduzza Mária

Les Bondys

The Two Joe

Hermanas de Castilla

Stein Hermann

Estéknként két bohózat.

Kezdete 8 1/2 órakor

Minél számosabb látogatást kér az igazgatóság.

MAGYAROK OTTHONA!

Rosenthal Lipót -- Fiume

AZ ADAMICHTÉREN.

Játék, pipere, japán és kagyló áruk, bőrönd és utikosár raktár

10 KÉPES LEVELEZŐ-LAP 20 KRAJCZÁR.

Bazár „Al Buon Mercato“

R. NEMES

FIUME, VIA FIUMARA 4.

— A legjobb bevásárlási forrás —

NAGY VÁLASZTÉK.

Mindeannemű csipők, gyermekjáték, diszmitár gyak és utazási ezikkeben.

Cantrida fürdő és vendéglő.

Szép, árnyas kert, kitűnő konyha, friss sör és bor, mérsékelt árak. Omnibus-összeköttetés minden villanyoskocsihoz.

Fürdőjegyek a villanyosvasut kaulauzainál is válthatók.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

„UNIO“

„Adria“ palota, FIUME palazzo „Adria“.

TELEFON 224.

SZÁLLIT minden a nyomdászathba vágó munkát gyorsan, szakismerettel és a legolcsóbban.

ESEGISCE prontamente con conoscenza del ramo ed al più buon mercato ogni lavoro tipografico.